

БОЗОР СОБИР

ЛОЛАИ СИЁҲ

БОЗОР СОБИР

Лолаи сиёҳ

*Умре ҳама машқи шеър кардам охир,
Аз модари худ касе наомад шоир.
Ин дафтари ман сиёҳмашқ аст агар,
Гулдастани лолаи сиёҳани бинигар.*

Бозор Собир

Душанбе «Адиб»

2013

Мураттиб ва муҳаррир
Низом Қосим

Рассом
Манучеҳр Собир

Бозор Собир

Лолаи сиёҳ

(мачмӯаи шеърҳо)

Душанбе
«Адиб»

2013

Яке аз устодони шеъри муосири тоҷик, барандаи Ҷоизаи давлатии Тоҷикистон ба номи Абӯабдуллоҳи Рӯдакӣ Бозор Собир аз гурбати бистсола бо мачмӯаи «Лолаи сиёҳ» баргашт. Ва он, чун дигар мачмӯаҳои шеъри ӯ, аз маъниҳои тоза, тасвирҳои дилнишин, образҳои наву зебо ва тобишҳои муассиру ғайриодатии забону баён фароҳам омада, хонандаи хушзавқро ба уфӯқҳои ҳаёлангези сухани шоирона мебарад.

Black Tulip
Copyright © 2013 Bozor Sobir
All rights reserved.

ISBN 978-99947-2-321-8

«ЛОЛАИ СИЁҲ»

Рӯзе, ки ман аз «Замини яхбаста»-и¹ дур
Бар самти муқобили замин кардам убур.
Дар пушти лабам набуд як мӯи сафед,
Беранҷ набудаму набудам ранҷур.

Акнун нигаред акси баракси маро,
Аккоси замон гирифтааст акси маро
Бо риши сафеду ҳарду абрӯи сафед,
Бе рӯи ҷавон гирифтааст акси маро.

Бокӣ ҳама сактаи дилу сактаи мағз,
Кӯку гираҳу аломати сӯзану дарз.
Дар пӯсти ман намонда як тиккаи нағз,
Дар банди гулӯ фишори ғузғузаю буғз.

Пурсед агар аз хусуси дастовезам,
Аз ғайри сиёҳнусхаи ночизам,
Аз ғурбати бистсолаи бечизам
Дар кӯчи ғарибӣ нест дигар чизам.

Яъне, ки рисолаи сиёҳ овардам,
Маҷмӯаи «Лолаи сиёҳ» овардам.
Ин маҷмуа охири навиштори ман аст,
Яъне, ки барои худ азо овардам.

¹ Исландия.

АЧАМРО ЧАМЪ НАВРЎЗИ АЧАМ КАРД

Ачамро чамъ Наврӯзи Ачам кард,
Чу анҷум анҷуман дар Тахти Чам кард.
Ачам чамъу Ачам чамъу Ачам чамъ
Ба даври гулхани наврӯзии Чам.

Табори Ориё дар чашнӣ Наврӯз
Баробар мешавад ҳамчун шабу рӯз.
Чи аз Боми Чахон – аз тахти хуршед,
Чи аз тахти Ачам – аз Тахти Чамшед.

Ачам – маъвои Рустам, шаҳри Зардушт,
Дирафтши сабзу сурхи Кова дар мушт.
Ба шабҳои шабехун Моҳи Нашхаб²,
Ки меомад бурун аз чоҳи Нашхаб.

Ачам шеърӯ Ачам шеърӯ Ачам шеър,
Ачамро шеър маҳкам карда кафшер,
Аз аҳди Рӯдакӣ то аҳди Иқбол
Ба шеъри шоиронаш шеъркафшер.

Ду гӯшу хӯши мо бар ҳар даре чалб,
Ба пиндори забони модарӣ чалб.
Мабодо зарби «Оҳанги Ачам»³ кам,
Ки ӯ микдори моро мезанад зарб.

² Моҳи Нашхаб – Муқаннаъ.

³ «Оҳанги Ачам» – яке аз савтҳои қадимӣ.

МЕКАШАД МОРО ДАРӢ АЗ ҲАР ДАРЕ

Нест қонуни кашише дар ҷаҳон
Дар кашидан ҳамчу қонуни забон,
Гарчи ҳамхуни Сиёвушем мо,
Бо забони худ ҳамоғӯшем мо.
Гарчи бо сад халқ ҳамдӯшем мо,
Ҳар кучо сар то қадам ҳӯшем мо,
Ҳар кучо сар то қадам гӯшем мо,
То забони хешро иӯшем мо.
Алғараз, моро дарӣ аз ҳар даре
Мекашад ҳамчун забони модарӣ.

Бо ҳамин қонун таҳорат мекунам,
Бо ҳамин қонун зиёрат мекунам,
Каъбаро на, Каъбатулушшокро,
Хокро на, шишаи офокро.
Бас маро аз қитъаи волои Рум
Сурмае аз хоки Мавлонои Рум.

Точмаҳалро сачда мекардам агар,
Мадфани Бедил набуд дар раҳгузар,
Дар тавофи турбати Хусрав набуд
Анҷуман аз шоиру аҳли суруд.

Бо Ғанӣ дар шаҳри Кашмирем мо,
Балки бо Иқбол ҳамшаҳрием мо,
Балки бо Иқбол ҳамширем мо,
Чунки бо Иқбол ҳамшеърем мо.

Алғараз, моро дарӣ аз ҳар даре
Мекашад ҳамчун забони модарӣ.
Ин забон чуз шуълае дар мушт нест,
Чуз забони оташи Зардушт нест.
Мо аз он оташ шарар кардем сабз,
Сар заданд морову сар кардем сабз.
Мебуриданд ҳар қадар моро забон,
Мо забони модариро дар даҳон
Сабз мекардему месабзид он.

СТАЛИН

*Сталин – СССР ва
Ғалабаи Ҷанги Бузурги Ватанӣ*

Бо давои сурх бинвиштам, ки ӯ
Пешво буд,
Ӯ падарсолори миллатҳои Шӯро буд.
Гуфтам, аммо хат кашидам,
Чунки кам гуфтам.
Чунки аз он бештар буд,
Сад карат болотар аз он буд.

Бо давои сурх бинвиштам,
ки аз як дидани аксаш
Сайхунистон меҳаросанд,
Судхорон меҳаросанд,
Поп меларзад,
Салладорон дар сари саччода мешошанд.
Гуфтам, аммо хат задам онро,
Чунки кам гуфтам,
Ниҳоят кам.

Бо давои сурх бинвиштам, ки рӯяшро
Ҳамчу рӯи офтоби дар фазо якто,
Ҳамчу рӯи моҳтоби дар ҳаво якто
Дар тамоми рӯи олам мешиносанд.
Гуфтам, аммо кӯр кардам,
Чунки кам гуфтам,
Тамоман кам.

Бо давои сурх бинвиштам, ки дар дунё
Ҳеҷ девори сиёсӣ
Бе иштироки лавҳаи ӯ нест;
Ҳеҷ майдони сиёсӣ,
Корпартоӣ
Бе иштироки акси ӯ нест;
Ҳеҷ пайгоре алайҳи давлати сармоядорӣ,
Корзори зидди истисмору истеъмори
Бе иштироки расми ӯ нест.
Гуфтам, аммо хат задам онро,
Чунки кам гуфтам.

Алғараз, дар дафтари ман монд
Оқибат як исми хоси аз тамоми исмҳо боло,
Оқибат як номи хоси аз тамоми номҳо воло,
Аз тамоми номҳо зебо,
Номи якто –
Сталин.

МАМЛАКАТРО МАМЛАКАТ МАШҲУР КАРД

*(Ба солгарди вафоти Сталин
ва хотираи Мамлакат Наҳангова)*

Меҳмони мамлакат буд Мамлакат,
Беҳтарин чинакчӣ аз духтарчаҳои Сталинобод,
Камбағалдухтарча аз қишлоқи Шохмансур,
Бо ду дасташ пахта мечид.

Сталин чун меҳмонаш дар бағал бигрифт,
Панчаҳои пурхарошашро бибӯсид,
Кокулашро сила мекард,
Кокулашро мешуморид,
Кокулатро шона мезад,
Меҳмони мамлакат буд Мамлакат.

Сталин бо ранги нофармон
Навишт фармону аз Қасри Кремл орденаш дод,
Баст дар дасташ
Соат аз тиллои холис.
Чун мукофот,
Ҳамчу савғот
(Соати тиллоияш бо соядасти Сталин
Дар фонди тиллоист,
Соядаш низ тиллоист).

Дар канори беканори Сталин аксаш –
Бар сараш тоқии таҳҷой,
Гирди гардан шоли абрешим,
Лавҳа-лавҳа то канори мамлакат рафт,
Сафҳа-сафҳа то канори мамлакат густурд,
Нусха-нусха дар тамоми мамлакат печид.
Мамлакатро мамлакат машхур кард,
Мамлакат машхур шуд дар мамлакат
Ҳамчу тоҷикдухтари хушбахт.

*02.27.2012.
Seattle, USA*

СТАЛИН ВА СТАЛИНОБОД

(Ба муносибати зодрӯзи доҳӣ)

Сталинобод аз бунёд
Сохтмони сталинӣ буд,
Бо ҳашар,
Бо кулангу занбари таҳҷой барпо шуд.
Аввалин фабрикааш фабрикаи нон,
Баъд духтурхонаи машҳур бо унвони
«Духтурхонаи боғ».

Сангфарши аввалинашро
Пои мо бўсида буд,
Балки мо бўсида будем
Бо кафи по.

Хоҳари ман кӯча мерӯфт,
Хоку гардаш сурмаи чашмон,
Об мезад кӯчаю паскӯчаҳояшро
Дар намози шои тобистон.
Рӯзи фавти доҳӣ аммо
Хоҳари ман оби чашмашро
Як сатил дар кӯчаю паскӯчаҳо рехт,
Як сатил пошиду бо чорӯби кокул рӯфт.

Сталинободаки мо,
Ҳамчу инъоми бузурги Сталин,
Зодгоҳи миллати нав буд,
Зодгоҳи давлати нав буд.

Парчамаш – бе тамғаи шер,
Бе уқоби тезчангол,
Путку дос.
Чанбари гербаш –
Як ниҳоли пахтаю як қабза гандум.
Рамзи нону рахти мардум.
Дар ҳақиқат, тоҷи тиллоии тоҷик.

То ба ин таърих
Дар таърих набудем.
Тоҷикон шаҳри Бухороро намедиданд,
Дори Восе мешуниданд...

Сталинободаки моро
Аз қамиш месохтанд,
Шаҳри бе дарвозаи оҳан,
Шаҳри бе завлонаю занциру ишкел;
Аз паси симхорҳо ваҳдат намегуфтанд,
Аз қафои панчара миллат намечустанд.

Шаҳри нав буд Сталинобод,
Он қадар нав буд, ки бӯи оҳаки бишкуфта мекард,
Он қадар нав буд, ки бӯи ранги нохушкида мекард,
Он қадар нав буд, ки гӯристон надошт.

*15.12.2012.
Seattle, USA*

ҚИШЛОҚИ ТИЛЛОЙ

Дар ин ғурбатистон,
Ки аз хандаҳои дурӯғ,
Ки чун армуғон медамад
Ба рӯи ту субҳи дурӯғ,
Сафед аз сафедии дандон;

Нахандидаам ҳамчу дар Шӯравӣ бист сол,
Напӯшидаам ҳамчу дар Шӯравӣ бист сол,
Нанӯшидаам ҳамчу дар Шӯравӣ бист сол.
Нахобидаам ҳамчу дар Шӯравӣ бист сол.

На дар сартарошхона боре
Сарамро тарошидаам,
На пӯшидаам пойафзори нав,
На бинҳодаам сахт по бар замин.
На серӣ ҳаво хӯрдаам,
Ки ҳис мекунам:
Аз ҳавои дигаргун нафас мекашам,
Ки ҳис мекунам:
Дар замини дигаргун қадам мезанам.

Аз оинаҳо меҳаросам, ки худро набинам,
Ки кӯку гиреҳи баданро набинам
Дигарбора аз сактаи дил.
Аз оинаҳо меҳаросам, ки худро набинам
Абрӯсафед,
Бармаҳал мӯсафед,
Маро бадтар аз ман нахоҳад касе дид.

Дар ин ғурбатистон, ки муҳтоҷам акнун
Ба як зери пул,
Ба як ҷои гӯр.
Ман аз ҳасрати хонаам –
Хиёбони Ленин, 10,
Манзили 13,
Ба ҳамсоҷаҳои нависандаам менависам,
Ки мо
Сазовори он хонаю дар набудем,
Ки аз Шӯравӣ мегирифтем.
Сазовори қору муқофоту унвон набудем,
Ки аз Шӯравӣ мегирифтем,
Ба ҷашми тару охи сардам қасам.

Дар ив ғурбатистон, ки ашқат бадар мешавад
Ба андешаи нони фардо,
Аз оилаи беамонат,
Аз ояндаи бекафолат,
Аз андешаи зист,
Маро Шӯравӣ менамояд мудом
Чу гумкарда қишлоқи тиллоии Миршакар.

*09.15.2012.
Seattle, USA*

МАРДИКОРОН, БО ШУМОЯМ МАН

Ман хлеби русиро бўсила мемолам
ба абрӯи сафедам,
Аз Ватан савғотии дилхоҳи ман ин аст.
Даҳ китоби шеърӣ ман аз қоғази русист,
Бо алифбои араб не,
Бо алифбои дақику оддию фаҳмои русӣ менависам.

Ҳеҷ алифбое,
Агар бо оби тиллояш нависанд,
Чойгоҳи ин алифбои азизи русии моро намегирад,
Ҳеҷ рише
Чойгоҳи «товариш» -и русии моро намегирад.

Ман забони русиро ҳаргиз
Аз забони модариам кам намедонам,
Балки бартар мешуморам,
Дӯст медорам.
Аз забонҳои авастоист,
Рус моро ҳамзабони ориёнист,
Ҳамнажоди ориёнист.
Аз ҳудуди Ориёно
Ҳамрагу ҳамхуни мо рус аст.

Аз ҳамон рӯзе, ки рус аз маҳбаси «точик»
наҷотам дод,

Аз ҳамон рӯзе, ки ман аз тарси «точик»
Хонаи худро раҳо кардам,
Мардикорон, бо шумоям,
Ман фақат бо «виза» мегардам,
Балки ман бо «виза» хоҳам мурд.

Мардикорӣ дар бари рус
Бартар аст аз мардикорӣ бар дари тоҷик.
Рус, яъне, раҳму инсоф.
Ғояти мардумнавозӣ:
Пораноне бар саги бечора дар кӯча,
Тиккае бар гурбаи бечора дар барзан,
Дона бар гунчишки сармохӯрда дар айвон.

Рус дар бозори чавқов нест,
Нест дар анбор,
Дар контора нест,
Дар паси чавки намешинад,
Дар паси рули трактор аст,
Дар заводи зуби оҳан,
Андаруни кону маъдан,
Дорбозӣ мекунад дар симчӯби барки пуршиддат.

(Тоссарҳо аҷнабиянд,
Иртиҷоиянд,
Ташкилоти хоси ибронист,
Созмони зиддирусист,

Дар миёни мо чудой мекунад эҷод.)

Дар диёри ғурбати ман
Ҳар кӣ худро рус мегирад,
Чун хичолат мекашад аз миллати шармандаи худ,
Дар ниқоби рус пинҳон мешавад аз миллати худ...

Асри бист,
Аз рӯзи аввал то ба охир.
Асри русӣ – коммунистӣ буд,
Армуғонаш – инқилоби бенавоён,
Тухфааш – хушбахтии муздур,
Ҳадяаш озодии инсон.

Барҳадар ҳаргиз набуд дар ҷанги Гирмон
мурдани мо,

Барабас ҳаргиз набуд.
Ҳеч хоки авлиёву анбиёе
Сачдагоҳи ман,
Зиёратгоҳи ман нест.
Сачдагоҳи ман,
Зиёратгоҳи ман
Гӯрҳои дастачамъист,
Гӯрҳои дастачамъии бародарҳои мо бо рус.
Гӯрҳои дастачамъии табаррук,
Гӯрҳои дастачамъии муқаддас.

02.10.2012.
Seattle, USA

АМЕРИКА

*(Ба хотираи қаҳрамонфарзанди
ҳиндуҳои америқой Уго Чавес)*

Ситораҳои парчамат, –
Ситораҳои наҳс.
Ситораҳои шум,
Ситораҳои бад.
Тулӯи ин ситораҳо
Ба ҳар кучо
Аломати ҳазору як фалокат аст,
Аломати ҳазору як чиноят аст.

Тулӯи ип ситораҳо
Ситорарез мекунанд
Ҳазор чашми бенаво
Ситорарези ашк.
Аз ин ситораҳо
Ҷаҳон пур аз ситорасӯхта-ст.

Ситорасанҷи ин ситораҳои шум,
Ин ситораҳои наҳс,
Ин ситораҳои бад
Ба гӯши банда гуфт:
Ғуруб мекунанд
Ситораҳои парчамат.

*04.10.2013.
Seattle, USA*

ДЕМАРШ⁴

*Зимии суҳанронии Маҳмуди Аҳмадинажод
дар маҷлиси Созмони Милали Муттаҳид
ва «демарш» -и сионистон —
дипломатҳои давлатҳои авропоӣ*

Курсей-курсӣ мегурезанд,
Чавкӣ-чавкӣ мебароянд.
Мегурезад аз ту як толор дар як он,
Мебарояд аз ту як маҷлис —
Ангалу хаффоши хунхор,
Хармагас,
Шавзоди хунафсои оламшакл,
Гурги кафтор.

Як саф аз чавкии Бундестаг,
Як саф аз Қасри Сафед,
Як саф аз бурчи Кремл,
Як саф аз Лондон,
Як саф аз Париж.

Ман ҳамин акнун
Бо ду чашми хештан дидам, ки як толор
Аз кӣ пур будаст, —
Аз миллатгароён.

⁴ Намоншкоруна тарк кардани маҷлисоҳ

Созмони Милал аз инҳост
(Балки ҳар офис,
Балки ҳар ҷосус
Аз ҳаминҳост),
Ташкилоти сайҳунистон аст,
Созмони ҳасми миллатҳост...

Бар дари меҳмонсароят ғавҷи лутӣ
Бо ғазаб «Ҳитлери кӯчак» мезатад фарёд.
Лек дар шаш қитъаи дунё
Аҳмадинажод
Аҳмадинаҷоти Эрон аст мегӯянд,
Аҳмадинаҷоти афғон.
Аҳмадинаҷоти Ироқ,
Аҳмадинаҷоти Либӣ,
Аҳмадинаҷоти Миср!..

*08.22.2011.
Seattle, USA*

СИОНИЗМ

(шеъргуна)

«Мо қарор додем, ки шуморо абадан
муҳтоҷ нигоҳ бидорем.
Ва шумо ҳатто ҳаворо аз мо садақа бипурсед...
Ва шумо ҳама моли хусусии мо ҳастед...»
(Аз мурочианномаи ҷаҳонии сионизм
ба нажоди башар)

Сионизм, –
Яъне, капитализм,
Яъне, империализм,
Яъне, идеализм,
Яъне, пантуркизм...

Яъне, башараҳои манфури ҷаҳонӣ –
Андропов (Либерман).
Горбачёв (Гайдар),
Елтсин (Моисеев),
Бушҳо,
Барак Обама,
Маргарет Тэтчер,
Ҳиллари Клинтон...

**БА ХУН РАНГ АСТ
САНГИСТОНИ АФҒОН**

(Бар асари террори Бурҳониддин Раббонӣ)

Яке дар дашти бангистони афғон,
Яке дар дашти ҷангистони афғон.

Замину осмон аз лола гулгун,
Баҳори банг рангистони афғон.

Ба кӯҳаш санги беранге надидем.
Ба хун ранг аст сангистони афғон.

Ба шаҳр аз бешаи береша кам нест
Ба пой чӯбӣ лангистони афғон.

Бидидам хушку тар аз ҳодаи гӯр
Ба ҳар сӯе хадангистони афғон.

Халилӣ гуфт: Наврӯзам наояд,
Наомад дар туфангистони афғон.

Нахоҳад буд беиқбол аз Иқбол,
Агар бинад фарангистони афғон.

ҲАҚИҚАТ ВА ДУРЎҒ

Ҳақиқат бо ту мегӯяд, ки аслан
Ту маймунӣ.
Аз ин рӯ, бо ҳақиқат меситезӣ,
Аз ин рӯ, аз ҳақиқат меҳаросӣ,
Аз ин рӯ, аз ҳақиқат мегурезӣ.

Дурӯғ мегӯяд: аз лойӣ,
Вале аз лойи фағфурӣ,
Ба ранги косаи чинӣ.
Дурӯғат меситояд,
Бардурӯғат меситояд.

Ҳақиқат рост мегӯяд,
Ҳақиқат дар ҳақиқат асли инсон аст,
Аклу вичдон аст,
Нон аст.
Дурӯғ — афюн,
Дурӯғ — тарёк,
Дурӯғ — банг.

Дурӯғгӯе гарангат мекунад
Бо чаннати мавҳум,
Дурӯғгӯи дигар
Мангу малангат мекунад бо бахти номафҳум.
Ҳадаф ин ҳарду ро ин аст:
Истисмор,
Истисмор,
Истисмор.

**ҲАЁТИ РӯЗМАРРАИ КОРГАРИ
МАЪМУЛӢ ДАР ҶАМЪИЯТИ
КАПИТАЛИСТӢ**

Занги соат,
 чой,
 катор,
 кор,
 хамёза...

Андӯхи нон,
 ғами пардохти об,
 барқ,
 манзили ичора.

Мучаррад,
 шаклан ҳамчун лимӯи фишурдаю
 чафидаю
 макида

Ва ҳеҷ кафолате, ки фардо
 БОМЖ намешавад.

ГИЛЕРО ГУЛ КУНАД ДАСТИ ХИТОЙӢ

Агар аз хоки фағфурии Чин аст,
Атои хокии Одам яқин аст.
Агар аз хоки фағфурии Чин нест,
Атои хокии Одам яқин нест.

Гилеро гул кунад дасти хитойӢ,
Зиҳӣ, устои гулдасти хитойӢ!
Агар нохун занӣ паймонаашро,
Кунад паймонааш булбулсаройӢ.

Агар бо оби ҳайвонаш бишӯрӣ,
Нагардад хоки шӯрат чиниворӣ.
Ба шири модарон мешӯрад онро
Кулоли чинии монитаборе.

Даруни хонаам метарсам аз чанг,
Бурун аз хонаам метарсам аз санг,
Бувад аз зарфи чинӣ хонаам пур,
Даҳонам аз сафи дандони фағфур.

Сари субҳ аст вақти гулкушой
Ба гулгашту гулистон ҳар кучое,
Вале дар хонаи ман мешукуфад
Гулам дар субҳи гулдони хитойӢ.

ЌУЗ БА НОМИ ЛЕНИНОБОД МАН НАМЕНОЗАМ

*(Эътирози ман нисбати бозгирифтани
хайкали Ленин аз Хуҷанд)*

Аввало ман коммунистам
Баъд аз он тоҷик.
Аввало лениниам ман,
Баъд аз он тоҷик.

Сталин гӯям ман аввал,
Баъд аз он Сомониён.
Сталин гӯям ман аввал,
Баъд ачдоду ниёгон,
Рӯдакӣ баъд,
Бӯалӣ баъд,
Тоҷикистон баъд,
Забони тоҷикӣ баъд,
Айнии соҳибқалам баъд...

Мо аз Исмоили Сомонӣ
Ғайри гӯраш ҳеҷ меросе надорем,
Ќуз кулӯҳу лахти девори Бухоро
Ҳеҷ осоре надорем.

Он ҳазору анди Кӯлоб
Ќашни бемаънист,
Он ҳазору анди бунёди
Самарқанду Бухоро низ
Ќашни бемаънист.

Тозабунёд аст тоҷик,
Тозахишту тозадевор,
Дар сари санге
Дохундамеъмор.
Оли Сомон исми тоҷикро намедонист,
Нест тоҷик дар китоби «Тоҷикон».

жуз ба номи Сталинобод
Ман намеболам.
жуз ба номи Ленинобод
Ман наменозам...

*06.03.2011.
Seattle, USA*

ДАР ПОТ НАПЎШ, ДАР САРАТ ПУШ

(Бахшида ба солгарди кафши Оли Зайдӣ)

Кафше, ки ба Буш норасида,
Бинмуд сиёҳ чехраи Буш,
Ўро, ки агар ба дастат афтад,
Дар пот напӯш, дар сарат пӯш!

ХАНДАҲОИ АМРИКОӢ

Хандаҳои амрикоӣ —
Лавҳаи хушбахтии мавҳум,
Тоблуи бардурӯғи меҳрубонӣ,
Таблиғоту ташвиқоти кӯчабозорист,
Як намоиши сиёсист.

Хандаро, гуфтӣ ту, дар лабҳо
Бо ширеши пӯст часпонидаанд.
Ҳар даҳан гиз аст, аммо
Ҳамчу анбӯр.

ТОБУТИ ИСКАНДАРИ МАҚДУНӢ

(Ба ҷои шеър)

«Тобуте сохтанд
Пӯшида бо варақҳои тилло
Ва сарпӯшаш низ аз тилло
Ва дар тоқу тахти тиллоӣ,
Ки онро 64 хачир мекашид...»⁵
Оё ҳанӯз ин тобут сиҳат аст?
Албатта, не.

«Археологҳо» -и аврупоӣ (яхудиён)
Кайҳояш шикастаю рабуданд,
Ҳамчун сағонаҳои Мисри бостонӣ.
«Археология» -и онҳо маҳз ҳамин аст,
Ба чизи дигаре тавачҷух надоранд.

⁵ «Эрони бостон»-и Ҳасани Пирниё.

ҚАЛЪАИ ЗОЛИ ЗАР

Сад Қалъаи Золи Зар, ки дар пуштаи мост,
Вайронаи дури миллати куштаи мост,
Оинаи қаднамои ҳар деворе,
Оинаи қаднамоии деворӣ.

Эй дӯст, намоз мекунӣ, қибла маҷӯ,
Ҳар қаҳқаҳаест қиблаю қаъбаи ту.

ДУШМАНҲОИ ХОНАГӢ

Араби аҷнабӣ агар як бор
Арабитозӣ кард то Фархор,
Араби хонагӣ арабтар шуд,
Арабитозӣ мекунад то ҳол,
Ҳеҷ моро надод истиклол.

Бо шабехуну турктозӣ агар
Аз Аҷам турки аҷнабӣ рад шуд,
Ҳар қизилбоши хонагӣ лекин
Аз қизилбоши аҷнабӣ бад шуд.

Муғули аҷнабӣ каму бисёр
Хонумонсӯзӣ кард агар як бор,
Муғули хонагӣ муғултар шуд,
Нест чун мо ба хона душмандор.

АЛО ШАҲРИ ҶАВОНӢ, ШАҲРИ ҶОНӢ

Ту ро ман мепарастам сачда-сачда,
Ҷу ҳамтан мепарастам сачда-сачда,
Ҷу меҳан мепарастам сачда-сачда,
Ало шаҳри ҷавонӣ, шаҳри ҷонӣ.

Ту ҳамсини манӣ дохундабунёд,
Ту ҳамсони манӣ дохундаобод,
Ту ҳамчинси манӣ дохундаавлод,
Ало шаҳри ҷавонӣ, шаҳри ҷонӣ.

Ҷанористонат аз ман ҷаста-ҷаста,
Ҷанористонат аз ман раста-раста,
Ҷанористонат аз ман реша баста,
Ало шаҳри ҷавонӣ, шаҳри ҷонӣ.

Ба дарҳо кӯчарӯбат хоҳарам буд,
Ба шабҳо посбонат додарам буд,
Дуогӯи ту умре модарам буд,
Ало шаҳри ҷавонӣ, шаҳри ҷонӣ.

Агар вайронаи Таҳти Ҷамат нест,
Ҳазоронсола Нақши Рустамат нест,
Зиёратгоҳи некӯи камат нест,
Ало шаҳри ҷавонӣ, шаҳри ҷонӣ.

Ба майдони ту «Девори Бухоро»⁶,
Ки ҳар хишташ бувад аз санги хоро,
Самарқанду Бухоро карда барпо,
Ало шаҳри ҷавонӣ, шаҳри ҷонӣ.

Ту дар пушти сару дар лавҳа Айнӣ,
Ба мисли сангаре дар ҷабҳа Айнӣ,
Ба таърихи ту чун сарлавҳа Айнӣ,
Ало шаҳри ҷавонӣ, шаҳри ҷонӣ.

Бимон, аз ваҳдат ободат бибинам,
Сарои ваҳдатободат бибинам,
Бародарвор ҳамзодат бибинам,
Ало шаҳри ҷавонӣ, шаҳри ҷонӣ.

Туро ман мепарастам сачда-сачда,
Чу ҳамтан мепарастам сачда-сачда,
Чу меҳан мепарастам сачда-сачда,
Ало шаҳри ҷавонӣ, шаҳри ҷонӣ.

⁶ Лақаби Исмоили Сомонӣ

ВАТАН

Замини бора-бораам,
Замини гоҳвораам,
Замини ширхориам,
Замини модарии ман,
Ватан, Ватан, Ватан, Ватан.

Кафи ду пои ман туро
Ба бўса мезанад кадам,
Ба бўса мезанад қалам,
Ба бўса мезанад рақам,
Замини модарии ман,
Ватан, Ватан, Ватан, Ватан.

Ту ришта-ришта дар вучуд
Нишаста ҳамчу тору пуд.
Ту катра-қатра дар бадан
Маро чу хуни хештан,
Замини модарии ман,
Ватан, Ватан, Ватан, Ватан.

Агар касам, каси туам,
Агар хасам, хаси туам,
Ба пилки дида гарди ту,
Ба рӯи чашм марди ту,
Замини модарии ман,
Ватан, Ватан, Ватан, Ватан.

Дарида ғози хасрават
Чу рахти куҳнаву нават,
Чу докаҳои модарам,
Чу тикаҳои модарам,
Замини модарии ман,
Ватан, Ватан, Ватан, Ватан.

ШОИРОНРО МАСУПОРЕД НАБЌСИДА БА ХОК

*Ин шеър ба шоироне ҳамчун Халилӣ, ки
дар мазаммати Инқилоби Савр «хунномаҳо»
мегуфт ва Муъмин Қаноат, ки «болшевикони
лаънатӣ» меғӯяд, дахл надорад.*

Аз азал шеър набуд,
Шеърро ҳазрати Зардушт баровард, ки ӯ
Аввалин шоири пайғамбару
пайғамбари шоир будаст.

Шеъри ӯ – шуълаи оташ,
Оташаш – шуълаи шеър,
Сурхии рӯи Аҷам ин ҳама аз сурхии ӯст,
Гармии рӯи Аҷам ин ҳама аз гармии ӯст;
Шоиронро масупоред набӯсида ба хок!

Љилди «Шаҳнома» ба «Қуръон» -и араб
Бинигар,
Соли ҳазор аст, ки дар пайкор аст.
Арсаи ҷангу муборизаи ӯ
Арсаи ҷанги бузурги ватанист;
Шоиронро масупоред набӯсида ба хок!

Кас ба Шероз намерафт, агар Саъдӣ набуд,
Кас намерафт ба Шероз, набуд Ҳофиз агар,
Балки Шероз набуд дар назари аҳли назар;
Шоиронро масупоред набӯсида ба хок!

Балх бо Мавлавии Балхӣ агар Рум гирифт,
Кард Юмғондараро Носири Хусрав Юнон;
Шоиронро масупоред набӯсида ба хок!

На ба Нақши Рустам,
На ба Тахти Чамшед
Ва на бо Машҳади Тӯс,
Ба ду сарводаи Хайём шиносанд Эрон;
Шоиронро масупоред набӯсида ба хок!

Шеърпайванди Хучанд аст Камол,
Хоча Камол.
Қаламаш шоҳаи пайвандии қандак будаст,
Ғазалаш – қандаки ӯ,
Гарчи дар гӯшаи Табриз бувад марқади ӯ;
Шоиронро масупоред набӯсида ба хок.

Дӯш дар қитъаи Ҳинд
Дорбозӣ буд агар,
Морбозӣ буд агар,
Чашмбандӣ буд агар,
Иқбол набуд,
Чунки Иқбол набуд;
Шоиронро масупоред набӯсида ба хок.

*08.03.2011.
Seattle, USA*

РОҲИ ОҲАН

Дар қаторе аз қаторам рафт дӯст,
Аз бадан чун пӯду торам рафт дӯст,
Аз ману аз рӯзгорам рафт дӯст,
Бо сиришки шашқаторам рафт дӯст,
Монд умре интизорам, рафт дӯст.

Роҳи оҳанро гирифтам дар канор,
Гӯш кардам ҳар қадар беихтиёр,
Набзи оҳанро шумурдам бешумор,
Дар қаторе ҳамқаторам барнагашт,
Ҷуз сиришки шашқаторам барнагашт,
Ҷуз сиришки шашқаторам барнагашт.

**МАН СОЛХҶРӢ МЕКУНАМУ
СОЛ МАРО ХӢРД**

Дар оина оинаи рӯ чуста, надидам,
Рӯе, ки ту рӯ бинӣ дар ӯ, чуста, надидам,
Аз мӯи сарам як сари мӯ чуста, надидам,
Дар зери манаҳ тавқи гулӯ чуста, надидам,
Мижғони баҳам рӯибарӯ чуста, надидам,
Худро ҳама чашм аз ҳама сӯ чуста, надидам.

Пурсидам аз оина, ки он гунаи ман ку?
Эй оина, он гунаи гулгунаи ман ку?
Дар гунаи ман ранги дигаргунаи ман ку?
Перору пареринаю поринаи ман ку?

Оина ба ман гуфт, ки сол он ҳамаро хӯрд,
Ман солхӯрӣ мекунаму сол маро хӯрд,
Ман вақтқушӣ мекунаму вақт маро кушт,
Ман рӯз кунам кӯру маро рӯз кунад кӯр.

ОЛУЧАИ ЛАТТАДОР БУД МОДАРИ МАН

Олучаи латтадор буд модари ман,
Қишлоқии хоксор буд модари ман,
Яъне, ки бузургвор буд модари ман,
Дар зиндагиаш мазор буд модари ман.

Бо зарфи кулол зиндагонӣ мекард,
Дар асри сафол зиндагонӣ мекард.
Чун хонаи анкабут буд докаи ӯ,
Он докаи дудхӯрдаи тикаи ӯ.

Умраш ба یتимдорӣ тай шуд охир,
Бо резаю резаворӣ тай шуд охир,
Бо кӯҳнаву кӯҳнапора бигзашт, дареғ,
Гуфти ту, ки пора-пора бигзашт, дареғ.

Ман хандаи модарам надидам ҳаргиз,
Лабхандаи модарам надидам ҳаргиз.
Ғайр аз алами вафоти фарзандонаш
Ҳар шому пагоҳӣ нашунидам ҳаргиз.

Гесӯи сафеди модарам тор ба тор,
Дармондаю канда рафт дар ҳар хасу хор,
Чун тори вучуди ӯ ба ҳар озоре,
Дар ҳар хасу хор ғози хасравворе.

Олучаи латтадор буд модари ман,
Қишлоқии хоксор буд модари ман,
Яъне, ки бузургвор буд модари ман,
Дар зиндагиаш мазор буд модари ман.

ДАР ЗОНУИ ҚОҒАЗБЕД⁷

Дар зонуи қоғазбед сар мондаму шаб хуфтам,
Дар зонуи қоғазбед ку зонуи ту гуфтам.
Аз бозуи қоғазбед бигрифтаму бигристам,
Чун бозуи қоғазбед ку бозуи ту гуфтам.

Бо сабзии рухсорат сабзии баҳорон рафт,
Дар ҳар сари мижгонат гулбарфи зимистон рафт,
Бо хиш-хиши рафторат дар кӯчаи раҳпой
Чашми нигаронам монд, айёми зарафшон рафт.

Бе бўи ту гум кардам эҳсоси шамиданро,
Бе лаззати лабҳоят эҳсоси чашиданро,
Аз атри Фарангистон хушбӯ нашуд андомам,
Шаҳде, ки гулӯ сӯзад, ширин накунад комам.

⁷ Хингбед, тӯси сафед, берёза.

ШАБИ ФАЙЗОБОД

Пурсояву пурмаҳтоб
Шаб хам-хами Файзобод,
Акси шаби маҳтобӣ
Дар шабнами Файзобод.

Аз атри гули хораш
Як дашту даман хушбӯ,
Ҳар кас, ки кадам монад,
Ин бӯ наравад аз ӯ.

Дар шишаи нӯшобаш
Дорӯи диле дорам,
Дар кӯзаи маҳтобаш
Ман обу гиле дорам.

Пурсояву пурмаҳтоб
Шаб хам-хами Файзобод,
Акси шаби маҳтобӣ
Дар шабнами Файзобод.

Як пора аз ин маҳтоб,
Як гӯша аз ин сахро,
Як лаҳза аз ин шабҳо
Моро бас аз ин дунё.

ЧАШМИ ТУ БАДАХШОНӢ

Дар чашми ту сад ранг аст,
Монанди гули санг аст,
Аз тангии Бартанг аст,
Чашми ту бадахшонӣ.

Лаълу лаби гулгунат
Сурхида зи як хунанд,
Лаълу лаби гулгунат
Гӯянд, ки ҳамхунанд.
Ангуштари дастат гуфт,
Чашмони ту аз ӯянд,
Чашми ту бадахшонӣ.

Ҳар санги Вахон аз яшм
Чашме ба бағал дорад,
Аз чашми ту хушбахте
Яшме ба бағал дорад,
Чашми ту бадахшонӣ.

**АЗ ШАРШАРАИ МҶҲЯТ
МЕНҶШАМУ МЕНҶШАМ**

Аз шаршараи мҶҲЯТ
МЕНҶШАМУ менҶшам,
Аз мҶи ба ҳар сҶҲЯТ
МЕНҶШАМУ менҶшам,
То хам-хами зонуят
МЕНҶШАМУ менҶшам.

Дар сина диле дорам,
Лабташна гуле дорам,
Бо қаҳтии боронҳо,
Бо хушкии сахроҳо
Ман мушти гиле дорам;

Аз шаршараи мҶҲЯТ
МЕНҶШАМУ менҶшам,
Аз зулфи бари рҶҲЯТ
МЕНҶШАМУ менҶшам,
Аз ҳар сари гесҶҲЯТ
МЕНҶШАМУ менҶшам.

ДАРЁ, ДАРЁ...

Ёли ту чу ёли Рахш, дарё, дарё,
Тозанда ба дашти Вахш, дарё, дарё,
Ин роҳи дарозро напаймуд касе
Аз тармаи барфи Лахш, дарё, дарё.

Санги туву санги арш, дарё, дарё,
Роҳат ҳама сангфарш, дарё, дарё,
Обилаи пои туст ин кафку ҳубоб,
Аз сахтии санги фарш, дарё, дарё.

Аз раҳна ба раҳнай ту, дарё, дарё,
Љўяндаи ташнай ту, дарё, дарё,
Сайқалзада дар ҳазору як қайроқат
Шамшери бараҳнай ту, дарё, дарё.

Дар хобам агар дарой, дарё, дарё,
Фардои маро намой, дарё, дарё,
Таъбири ту рӯшанист, ман медонам,
Яъне, ки ту раҳнамоӣ, дарё, дарё.

Ҳар ҷо, ки таноби туст, дарё, дарё,
Нуронӣ чу оби туст, дарё, дарё,
Дар хонаам обгинаи лампаи ман
Монанди ҳубоби туст, дарё, дарё.

Оинатар аз ту чист, дарё, дарё,
Оинатар аз ту нест, дарё, дарё,
Як катраи ту ба вақти ҷонкандани ман
Як катраи зиндагист, дарё, дарё.

БОРОН

Зангӯлазанон гузашт борон,
Чолоку чамон гузашт борон,
Бо шилшилаҳо гузашт борон,
Бо силсилаҳо гузашт борон,
Монанди занон гузашт борон.

Аз раг-раги ҷӯй часта мерафт,
Чун шиша ҳубоб баста мерафт,
Бе он ки ту чуръае бинӯшӣ,
Лабташнагиат шикаста мерафт.
Яъне, дили хушкат об меҳӯрд,
Яъне, гили хушкат об меҳӯрд.

Сайқалзада сад димоғ аз ӯ,
Сайқалзада кӯчабоғ аз ӯ,
Овехта чилчароғ аз ӯ,
Аз барги дарахту сабзаи тар,
Аз катраи оби майсаи тар
Мавҷакзании ҳазор луълӯ,
Чашмакзании занонаю ту.

Зангӯлазанон гузашт борон,
Чолоку чамон гузашт борон,
Бо шилшилаҳо гузашт борон,
Бо силсилаҳо гузашт борон,
Монанди занон гузашт борон.

Борони ҳаво – давои дилҳо,
Доруи шукуфаҳои дилҳо.

ДУПАЙКАР

Паҳлӯи маро гармии паҳлӯи ту хуштар,
Қорӯби дил аз панҷаи гесӯи ту хуштар.

Чун оби равон зинда ман аз рафтанам, аммо
Ҳар сӯ наравам, менигарам сӯи ту хуштар.

Аз сад шафақи ранг, ки дар барги хазон аст,
Моро шафақи ранги лабу рӯи ту хуштар.

Ту ҳамқаламӣ бо қалами абрунависӣ
Бо ман, ки навиштори ду абрӯи ту хуштар.

Аз он ҳама чизе, ки чашидему шамидем,
Таъми лабу нуқли даҳану бўи ту хуштар.

Монанди Дупайкар⁸ ману ту дар ману дар ту,
Ту тӯи ману ин ҳама ман тӯи ту хуштар.

⁸ Яке аз бурҷҳои фалак, ки ба шакли ду кӯдаки тавҳам бо ҳам часпида тасвир меёбад.

ТАРАДДУДИ НАВРҶЗӢ

Хонаҳоямро такидам
Аз ғубори солиёнӣ,
Шонаҳоямро такидам
Аз фишори зиндагонӣ.
Дудахоро аз дару деворҳо чидам,
Зарфҳоямро ниғаҳ кардам,
Ҳар чи буд бедаста, дур андохтам,
Ҳар чи ноқис буд, бурун андохтам;
Чунки Наврӯзи Аҷам омад,
Аз Аҷам, аз Таҳти Ҷам омад.

Сабз кардам як табақ гандум,
Рамзи сарсабзии мардум,
Неъматӣ пешонии сол,
Пеш аз пешомадаш фол;
Чунки Наврӯзи Бузург омад,
Рӯзи нав, рӯзи бузург омад.

Кардам охир кундасӯзӣ,
Ҳамчу муғ оташфурӯзӣ,
Аз сари оташ паридам,
Аз дами оташ ҷаҳидам,
Шӯстам худро дар оташ,
Чун Сиёвуш...
Чун баробар шуд шабу рӯз,
Ҷашни Ҷамшед аст Наврӯз.

БАДАХШОН ЧАТРИ СИМИНИ ЗАМИН АСТ

Ба тезӣ теғаҳояш ҳамчу теғаш,
Кунад бо теғаш садпора меғаш.
Сафи дандонаҳояш ҳамчу дандон,
Харошад чархи гардунро ситеғаш.
Бадахшон чатри симини замин аст,
Табиатро дар ангуштар нигин аст.⁹

Ба дасте лаъли сурхи синаи кӯҳ,
Ба як дасти дигар лаъли дили ӯ,
Ду лаъл аст дар кафи дасти бадахшӣ,
Ду лаълу чашмгардон шохи оҳу.
Бадахшон чатри симини замин аст,
Табиатро дар ангуштар нигин аст.

Агар рафтӣ Бадахшон кӯҳнавардӣ,
Агар дидӣ ду чашми лочувардӣ
Чу санги лочувардаш сабзу обӣ,
Ту умре аз Бадахшон барнагардӣ.
Бадахшон чатри симини замин аст,
Табиатро дар ангуштар нигин аст.

⁹ Байти устод Лохутист.

ХАЗОНӢ

Барг дар шонаи ту – дасти рафиқ,
Барг дар панҷаи ту – панҷаи ёр,
Панҷаҳои ҳиноии дилдор.

Барги зери чанор – бистари пар,
Бистари ошиқони бебистар.
Баргҳои шиновараш дар ҷӯй
Каҳкашони ситора кӯи ба кӯй.

Дар миёни чаҳор фасли замон
Ҳама ранг асту нест ҳамрангаш,
Ин қадар рангро намебинӣ
Дар баҳору камони ҳафтрангаш.

Шишаи оби чашмаю дарё
Хуш намояд ҷамоли нохушро.

Дар чаридан чарандааш аз бод,
Дар паридан парандааш аз барг,
Дар газидан газандааш аз об,
Печутоби хазандааш аз дуд.

Хиш-хишаш дар маҳалла нарму сабук,
Хиш-хиши радди пои шабгардон,
Хиш-хиши радди пои тобистон.

КЌҲИ ЛОЛАГАРДАН

Ин кўҳи лолагардан,
Монанди дилбари ман,
Сурхида то ба гардан,
Шарми занона дорад.

Ин чашмаро ниғаҳ кун,
Як лаҳза тарки раҳ кун,
Ин чашма мезанад чашм,
Чашми занона дорад;
Аз ташнагии чашме
Як чашмаро бинӯшӣ,
Узру баҳона дорад.

Афтода ман ба зону,
Бобуна мекашам бў,
Бобунаи лаби чӯ
Бӯи занона дорад.

Меларзад ин сафедор
Дарақ-дарақ ба як бор,
Варақ-варақ ба як бор,
Шарақ-шарақ ба як бор,
Рашки занона дорад.

Обу ҳавои найсон
Аз офтобу борон,
Аз хандаҳои гирён,
Аз гирияҳои хандон
Феъли занона дорад.

**СОЯДАСТЕ БА ПРЕЗИДЕНТИ
ҶУМҲУРӢ МУҲТАРАМ
ЭМОМАЛИ РАҲМОН**

Номи туро нависем, эй қаҳрамони ваҳдат,
Бо оби ноби тилло дар тоқи Қасри миллат.

ЗИ БЕБАРГӢ ЧИ ПАРВО...

Хазонрез аз сари мо сояро бурд,
Агарчӣ аз дарахтон мояро бурд,
Хушанги Ибтиҳоҷи Сояро монд,
Зи бебаргӣ чи парво, пояро монд.¹⁰

ШАҲРИ БЕГАДО

Сад шаҳр бидидаму нарафт аз ёдам
Он шаҳраки дури Сталинободам,
Меъмораш агарчи Шогадое¹¹ будӣ,
Дар гушнагӣ шаҳри бегадое будӣ.

¹⁰ Ба эҳтироми рафик Хушанг Ибтиҳоҷи Соя ва «Сиёҳмашк»-и ӯ.

¹¹ Раиси Шӯрои Олии вақт Мунаввар Шогадоев.

КОҒАЗБЕД

Коғази лўлапечро монад,
Пояш то ба зону – пой сафед,
3-ин сабаб шоирона меноманд
Мардум онро дарахти коғазбед.

Шохи жўлида бар сари дўшаш
Зулфи жўлидаи зани рус аст.
Беҳтарин рустании ҷангали рус
Растаи соки ҷангали тўс аст.

ЧАШМИ БАДАХШОНӢ

Чашми туву Гармчашмаи Шуғнонат,
Чашми туву лочуварди кўхистонат,
Дар санги Вахон шукуфта ҳамчун гули санг
Обиву нилобӣ гавҳари чашмонат.

ОБУ ҲАВОИ СИЭТЛ

Рӯзи ту зи рӯзнома оғоз шавад,
Он вақт, ки рӯзномаҳо боз шавад.
Бе чатр касе намебарояд аз дар,
Чӣ соз шавад ҳаво, чи носоз шавад.

ДУ АБРЎ – «СВАСТИКА»¹² -И ОРИЁНӢ

Барои С.С.

Ту ҳамчун тарошида як тахта аз мрамари Ванч,
Ту ҳамчун гули санг,
Ту аз маъдани лочуварди Бадахшон,
Ту дар шасти ман ширмоҳии дарёи Панҷ.

Ду абрӯ – «свастика» -и ориёнӣ,
Салиби ниёиши пайғамбарони Аҷам,
Салиби ниёиши Зардушт,
Салиби ниёиши Маздак,
Салиби ниёиши ман.

Бидуни свастикаи қачғардони абрӯи ту
Набӯсам салиби дитар,
Бидуни свастикаи қачғардони абрӯи ту
Надорам нишони сазовортар.

ҒАНИМАТ

Турке кабудчашму баланду сафедпӯст
Дидӣ, мағӯ, ки ин ҳама мероси ҷадди ўст,
Аз Руму халқи Рус ғанимат гирифтааст,
Чун он ки молу мулк ба ғорат гирифтааст.

¹² Салиби қачғардони ориёнӣ.

АМЕРИКА

Америка – бихишти яҳудӣ,
Бошишгоҳи чинояткорон,
Дӯзахи муҳочирони ҷаҳон,
Бадарғагоҳи америкоиҳои асил.

*02.19.2013.
Seattle, USA*

ТИРАМОҲИ ҶАНГАЛИ РУС

Тиранох, тиранохӣ ҷангали Рус,
Ҷун зимистони саҳти он махсус.
Аз қарон то қарона лабрес аст
Ҷангал аз зардии тилоии тӯс.

ЗАНИ ЭРОНӢ АКС МЕГИРАД

Зани эронӣ акс мегирад,
Акси худро баракс мегирад,
Бесару бемиёну бегардан,
Як ҷуволӣ сиёҳ дар барзан.

**ДАР ОРОМГОҲИ УСТОД
МИРСАИД МИРШАКАР**

Ба санги марқадат таъзим-таъзим,
Ба қабри барқадат таъзим-таъзим,
Ба қабри ҳамқадат таъзим-таъзим,
Баробар бо қадат таъзим-таъзим.

**БА ГҶҲРИ АХАВОНИ СОЛИС, КИ
НИҲОН ДАР БАҶГИ ХАЗОНАШ
ДИДА БУДАМ**

Дар барги хазон, ки гӯри Ахвон гум аст,
Бе шарху баёну гуфтугӯ маълум аст:
Бовар макун аз ҳақи қалам маҳрум аст,
Ин барги хазон симу зари марҳум аст.

ОИНА¹³

Гӯянд, ки тавъаманд оинаву зан –
Шаффофу зулолу нозуку зудшикан.
Ҳарчанд ки ӯ набуд оинапараст,
Чун оина зист, ҳамчу оина шикаст.

¹³ Ба хотираи Гулчеҳра Сулаймонӣ

ИСФАҲОН

Ба хотираи Жола

Исфаҳон оинакорист,
Шишабандист,
Растаю гулгашти наччорист,
Кӯчабоғи кандакорист,
Чадвали гулҳои наққошист.
Атри ин гулҳо
Шеърҳои Жола мебошанд.

ҲАҚИҚАТ

Ҳақиқат аз ҳама газандаҳо газандатар,
Ҳақиқат аз ҳама занандаҳо занандатар,
Ҳақиқат аз ҳама бурандаҳо бурандатар,
Ҳақиқат аз ҳама кушандаҳо кушандатар.

ВАҚТИ ХУРӢСХОН

Вақти хурӯсхон
Ман рафтам аз Тағоб,
Маҳтоб хуфта буд
Дар бистари саҳоб.

ДАР ЛАБИ УҚЁНУСИ ОРОМ

Ҳар қадар гардиш накардам, як дам оромам накард
Чун лаби Кофарниҳон лабҳои уқёнуси Ором,
Ҳар қадар пой маро мавҷаш набӯсиду налесид,
Ҳар қадар бодаш навозишам накард ором-ором.

ҶОМАИ САТТОРӢ

Сад ҷашнам агар бигзашт, сад маъракаам, боре
Ман ҷома напӯшидам аз дасти касе, оре.
Бӯғзе, ки ба дил дорам аз ҳасрати ин хорӣ,
Аз шодӣ намегунҷам дар ҷомаи сатторӣ¹⁴.

ШАФАҚИ РАНГ

Ҳар гаҳ, ки ман ба шоирӣ оҳанг мекунам,
Садҳо varaқ пур аз шафақи ранг мекунам,
То офтоби шеър барояд аз ин шафақ
Дар субҳи содиқе, ки маро нест ҷуз varaқ.

¹⁴ Ҷомае, ки аз Саттор Турсуни азиз пӯшидаам.

ЭПИГРАФ БА ШЕЪРИ «ЧОРЧАШМА»

Чор чашмаш ҳар шабе бар гӯши ӯ,
То пагоҳӣ чор ҷониб хӯши ӯ,
Гарчи аз лои сагон хомуш набуд
То пагоҳӣ деҳаи хомӯши ӯ.

ЧЕҲРАСОЗӢ

Салиби ориёниро ниҳодам
Чу абрӯят, лаби майгунат аз чом,
Ба дил гуфтам, ки чашмат обӣ хуштар,
Гирифтам ман ду чашми Нукраро¹⁵ вом.

ДОРИ ВОСЕ

Ҳар кӣ моро сӯхт, мо кардем сабз,
Дори Весе сабз шуд дар Шаҳрисабз.

ҶАНУБУ ШАРҚ НАМЕБУД...

Агар Замин ду тараф дошт, беҳтар мебуд,
Ҷанубу Шарқ намедошт, беҳтар мебуд.

¹⁵ Нукра Раҳматова.

ЧИЗЕ АЗ НОЧИЗЕ

Аз шароре сӯхторон,
Селҳо аз резаборон,
Тарма аз як барфи ғелон,
Аз насими нарм тӯфон.

БА ҚОИ НЕКРОЛОГ

Ба рӯзи мотамам, эй ҳамқадамҳо,
Бирезед хок бар сар аз қадамҳо.
Бароям аз алам, эй ҳамқаламҳо,
Бишӯед сурма аз чашми қаламҳо.

БАРГРЕЗОН

Ҳама тобу таб, аммо беҳарорат,
Ҳама оташ, ҳама оташ, вале сард.
Ҳама рангу ҳама рангин, вале зард,
Ҳама дарду ҳама дарду ҳама дард.

САНГНАВИСИ ҲИКМАТ РИЗО

Кучо Ҳикмат Ризо нохун тарошид,
Худи тори дутораш меҳарошид,
Худи тори дутораш суфта мекард,
Худи тори дутораш метарошид.

СОЯДАСТЕ БАРОИ ҲАЙКАЛТАРОШ

Тароши санг на аз баҳри нобуд кардани санг аст,
Барои сангро одам намудан мекунад усто.

ЗИМИСТОН

Ин зимистону ҷанги сардаш чист?
Ҳама лаб баста, вақти камҳарфист.
Марди чакдонаш – одами хокӣ,
Марди майдонаш одами барфист.

ТЌФОН ДАРАВ КАРД

Даравгар, ки аз баҳти хандон дарав кард,
Ду доне барафшонду майдон дарав кард.
Ба дарёи паҳновар эзиди сарсар
Насиме вазониду тўфон дарав кард.

МИЗОНИ АБРЌ

Шабу рўзи маро мизони гардун барнамесанчад,
Шабу рўзи маро мизони абрўи ту месанчад,
Баробар мешавад ё нобаробар,
Ман аз мизони абрўи ту мефаҳмам.

ТЕҒ

Чун об хӯрад аз санг,
Алмос шавад дар чанг.

ШУСТУШӢ БА ЗАБОН

Ба забон шустушӢ кунад хайвон
Тифли навзоди хешро, ба забон.
Меҳри ӯ бартар аст бо фарзанд,
Бартар аст аз муҳаббати инсон.

КУЧАҲОИ САНГФАРШ АЗ САНГПУШТ

Кӯдакиам –
Қур-қури қурбоқаҳои Дарраи Шер¹⁶,
Кӯчаҳои сангфарш аз сангпушт,
Замбурӯғи заҳрнок,
Ҳар қадар хӯрдем, ӯ моро накушт.

¹⁶ Дарраи подачаронии Сӯфиён.

АЗ БЕХИ ГҶШАТ РҶЯД СИЯҲГҶШ

(сӯғвораи ҷӯраи гулчиниҳоям Раҷаби Саидалӣ)

Ман кам надорам ҳамзоди гулчин
Хобида дар хок аз рӯзи дерин.
Ку Гулмуроди гул дар баногӯш?
Ку Бахтиёри гул дар паси гӯш?..
Хоби ту ҳам хуш дар шаҳри хомӯш,
Аз беҳи гӯшат рӯяд сияҳгӯш.

ИШҚИ КҶДАКӢ

Дар он ҷӯе, ки Нозук поча мешуст,
Дар он ман рӯй мешуштам ниҳонӣ.
Дар он ҷӯбор ишқи кӯдакӣ рафт
Чу гулбарге ба вақти гулфишонӣ.

БАРАҲНАГӢ

Дарахт ҳар қадар бараҳнатар,
Батар,
Ту ҳар қадар бараҳнатар,
Беҳтар,
Беҳтар...
Чу моҳи нав, ки мешавад
Рафта-рафта пурратар.

ДАР КЎЧАИ БЕНАВОЙ

Касе дар кўчаҳои бенавой
Асои дасти худро чўр мекард,
Асои дасти ӯ танбўри ӯ буд,
Чунон мезад, маро ранчур мекард.

СЎГВОРАИ ГЕСЎ

Ку он ҳама гесӯи ба ҳар сӯи Ҳадиса,
Он тори ба тор аз ду бари рӯи Ҳадиса,
Партофта аз синаю бозӯи Ҳадиса,
Аз нўги сараш то ҳами зонӯи Ҳадиса?

БЎСАИ ЗАН

Аз бўсаи аҳриман агар рўяд мор,
Аз бўсаи зан наруст чуз шеърӯ шиор.

ДИЛИ МУАЗЗАМА

Худашро бо дили тарканда тарконд,
Чу нори пухтае бо ханда тарконд.

ҶОИ МАН

Рӯзи марги Иқбол аст
Рӯзу соли мавлудам¹⁷,
Ў ба ҷои Бедил буд,
Ман ба ҷои ӯ будам.

ШЕЪР

Шеър чист? –
Як оҳи гарми кӯтоҳ,
Як ҳарфи жарф,
Як ҳиҷои бачо.

СОЯДАСТЕ БА «ФАРҲАНГИ ЗАБОНИ ТОҶИКӢ»

Муддате шуд, модарам дар хона нест,
Модари ман дар забони модарист,
Дӯшборам ҳамчу гӯри сабзи ӯ
Ҳарду чилди сабзи фарҳанги дарист.

¹⁷ 20 ноябри соли 1938 – рӯзу соли вафоти Муҳаммад Иқбол ва таваллуди Бозор Собир.

БАЙТ

Сад ҳочии манкуртӣ,
Як Ҳочии Кангуртӣ.

Кӯчаи Каҳкашон, ки дар арш аст,
Сангҳои ситорааш фарш аст.

Муслмонзан ба се қабр аст-андар –
Яке хона, яке шавҳар, яке қабр.

Биёбон, эй биёбон, эй биёбон,
Туро хори мағелон чун муғулон.

Гулҳо, ки бурун сари худ аз гил карданд,
Гилро, бинигар, чи гуна хушгил карданд.

ЧОРПОРА

Дар пуштамазор моҳи поке дорам,
Моҳе, ки ба зери абри хоке дорам.
Аз ҳасрату доғи ӯ мапурсед маро,
Хуншор даруни чок-чоке дорам.

Бо гуна ту шеъргунай дар назарам,
Дар шеъру ғазал намунай дар назарам.
Сарводаи гардану ғазалвораи чашм
Шеъри тари соку синай дар назарам.

Ин фасли тамӯз лоласӯзе будаст,
Ку лола, ки чун лаби арӯсе будаст.
Хуни гули лола, ки ду рӯзе будаст,
Дар гардани мавсими тамӯзе будаст.

Зан гиряд агар, хамӯш кардан мушкил,
Таскину навозишат надорад таъсир.
Яъне, ки ба ранги кӯдаки гирён аст,
Ором намешавад ба чуз дар сари дил.

Беҳуда мағӯ, ки хат надорад духтар,
Дар холу хаташ ғалат надорад духтар.
Абрӯи навишта сархати имлояш,
Гулгунчаи сурхи ҳарду лаб имзояш.

Сад лола агар ба дидгоҳам будӣ,
Кай ҳамчу ту мавриди нигоҳам будӣ,
Лабҳои туам шукуфта чун лолаи сурх,
Чашмони ту лолаи сиёҳам будӣ.

Дар кӯчаи ӯ шабе сафедор шавед,
Як тан ҳама чашми чору бедор шавед.
Азбаски чу обгина обандом аст,
Анҷоми шикастанист, ҳушёр шавед.

Меларзам, агарчи бистар аз пар гирам,
Аз оташ агар либос дар бар гирам.
Бо рахти бурун даруни ман гарм нашуд,
Гӯгирд хӯрам, ки аз дарун даргирам.

Аз қаҳтии нон на ончунон метарсам,
К-аз қаҳтии ёри дилситон метарсам.
Аз синаи беҳарорату чехраи хушк,
Аз зиндагии беҳаяҷон метарсам.

Аз оташи сурх сурхии рӯй гирифт,
Ин гармии рӯйро ҳам аз ӯй гирифт,
Зардии ду гунаро ба оташ бисупурд,
Зан ранги танӯри оташинрӯй гирифт.

Гӯянд, ки зан агар гули садбарг аст,
Рӯишаш аз оташу аз оташ барг аст.
Ў решаю беҳу бун дар оташ дорад,
Ҳамрешаи озарахшу оташбарг аст.

Эй чеғи ту чун чағидани тиреза,
Буррандаю хушку чарс беандоза,
Дил мешавад аз чеғи ту реза-реза,
Аз синаи ман ҷигар бурун мереза.

Рӯзе, ки ҳамаи танӯр шуд меҳробаш,
жз дасти тихӣ набуд оташкобаш.
Як шуъла ба ҳар кучо, ки равшан будаст,
Аз дасти зану аз нафаси зан будаст.

Норинчи турушро ситоиш карданд,
Аз болу пари тазарв болиш карданд.
Зулфи қачи бедро намедид касе,
Беманфиаташ шумурда қоҳиш карданд.

Одам, ки қадам ба рӯи маҳтоб ниҳод,
Шеърятӣ моҳтобро дод ба бод.
Бо он ҳама хубӣ чеҳраи хубонро
Ташбеҳ ба ӯ дигар наметвонам дод.

Дар шаҳр шууру шеър дар қишлоқ аст,
Дар шаҳр шиору шеър дар қишлоқ аст.
Ақлу ҳушу ҳайрату таачҷуб дар шаҳр,
Завку дили беғубор дар қишлоқ аст.

Абрӯи навиштаи ту сарлавҳаи шеър,
Рухсораи арғувониат лавҳаи шеър,
Аз ишқу муҳаббати туам навҳаи шеър,
Сар то қадамат нарафт аз сафҳаи шеър.

Аз хоҳаракам сабадчае монда ҳасй,
Чун лонаи як паранда аз хору ҳасе,
Бо сӯзану риштае, ки аз дилсӯзӣ
Гулдӯзӣ кунад дили маро, гулдӯзӣ.

Шоҳе, ки шикаста буд, аз нав сабзид,
Даште, ки бараҳна буд, дар он сабза дамид.
Қӯе, ки нишаста буд, аз нав пур шуд,
Чашме, ки гурусна буд, сабзина чарид.

Озоре набуд, ки охир озарм¹⁸ нашуд,
Оҳан набувад, дар оташе нарм нашуд.
Ман шеърӯ ғазалвора нагуфтам, умре
Оташ бинавиштаму дилат гарм нашуд.

¹⁸ Озарм – меҳрубонӣ

Умре, ки гузашта рафт, гардонда нашуд,
Зангори даруни синаро ронда нашуд.
Сад чинии дил чағиду кас банд назад,
Сад шишаи дил шикасту часпонда нашуд.

Монанди хубоби рӯи дарё ҳама чашм,
Чун хайли ситораҳои шабҳо ҳама чашм,
Дар гӯшаи кӯчаҳои раҳпоии хеш
Ман мижжа намеадам, саропо ҳама чашм.

Сад шаршара обшору сад ғулғули рӯд,
Сад хонишу сад ромишу сад шеърӯ суруд,
Аз сила маро чу дасти ту об накард,
Болишти парам зи санги Варзоб накард.

Ҳар ҷой, ки боғу беша мебинам ман,
Дар беша дарахти кӯша мебинам ман,
Худро ба ту, эй ки руста аз паҳлӯям,
Аз як гилу обу реша мебинам ман.

Чун модари ман мазор дар пушта набуд,
Дар гирди дарах мазорногашта набуд.
Чун модари сербача аз докаи ӯ
Ҳар бачазане тӯморӣ мебурд ба худ.

Эй шаршарамӯй, беди мачнуни манӣ,
Бишкуфта ту арғувони гулгуни манӣ.
Сар то ба қадам шиноварӣ дар хунам,
Гулмоҳии чӯя-чӯяи хуни манӣ.

Дар партаи пеши синфи мо ҷойи ту буд,
Дар тути қатор лангари ҳойи ту буд.
Ёдовари ишқи аввалам боғи шумост,
Ангури чиликакаш чиликҳои ту буд¹⁹.

Бар пайраҳаат чу пойи ман бўса кӣ кард?
Ҳар хору ҳаси туро чу ман қисса кӣ кард?
Қишлоқаки кӯдакӣ, чу ҳамшираи ман
Аз шулҳаю қоқуи ту самбӯса кӣ кард?

Қишлоқаки кӯдакии ман лаб-лаби ғор,
Девори сафедаш аз сафедори қатор,
Ҳамчун хати мораки ман аз мори қалам
Дар хоки раҳаш хати ғубор²⁰ аз пайи мор.

Қишлоқаки ман, чу насли тиллоии ту
Ман зодаи фаслу асри тиллоии ту.
Аз барги хазон, ки рехт, тиллоӣ нашуд
Гулгашти касе чу кӯчаи лойии ту.

¹⁹ Ба кампираки Талбак.

²⁰ Хате, ки бо ангушт дар ғубор навишта мешавад.

Ман ҳамраги кас на, ҳамраги токи туам,
Дар сояи кас на, дар таги токи туам.
Қишлоқаки ман, чу оби ангури сиёҳ
Хуни кас иваз намекунад хуни маро.

Ин фасли хазон бирешиму шоҳии ман,
Яъне, ки баҳори зарди тиллоии ман.
Аз санги таги об намояд гули санг,
Дар оби зулоли ўст гулмоҳии ман.

Ҳарчанд ки меҳмони гӯристонам,
Аз ёру рафиқ намонда кас мизбонам,
Дар кӯчаи қаҳқашонии Сӯфиён
Дар кӯчаи қаҳқашонии кайҳонам.

Қишлоқаки дури дури бобоии ман,
Ёди ҳасу хори ту дилосоии ман,
Дар кундаи ҳар дарахти ту пинҳон аст
Як кӯзаҷа кӯдакии тиллоии ман.

Умре ҳама машки шеър кардам охир,
Аз модари худ касе наомад шоир.
Ин дафтари ман сиёҳмашқ аст агар,
Гулдастаи лолаи сиёҳаш бинигар²¹.

²¹ Эпиграф ба «Лолаи сиёҳ».

Гўянд: анор чун дили Фарҳод аст,
Зеро ки аз обу аз гили Фарҳод аст.
Яъне, ки анорбун дамидаст бурун
Аз дастаи тешае, ки буд ғаркаи хун.

Бехобии ман кучою бехобии ту,
Бетобии ман кучою бетобии ту,
Эй шаҳр, маро чароғи маҳтоби ту бас,
Лозим набувад чароғи маҳтобии ту.

Сарве, ки баландӣ мекунад болояш,
Болои баланд меваи воляш.
Беде, ки сиёҳӣ мекунад пояи ӯ,
Бингар ту, ки мевааш бувад сояи ӯ.

Ин халқ, ки беҳабар ба чоҳ афтодаст,
Бингар, ки ба чоҳи сари роҳ афтодаст,
Аз хирмани пахта ҳамчун аз хирмани моҳ
Якбора ба бозори сиёҳ афтодаст.

Точик, ки бо пахта бувад омукта,
Бо пахта бувад зиндагиаш омекта.
Бе пахта на рахт аст, на нони пукта,
Рахту кафану аловиаш аз пахта.

Мардум ба дарахт бо шикам менигаранд,
Бе сарфи назар ба шохи ҳам менигаранд.
Азбаски ғизои шоирон аз чашм аст,
Бо тираки сарбаланд ҳам менигаранд.

Гӯянд, ки фасли шоирон аст хазон,
Хангомаи насли шоирон аст хазон.
Зардии хазон чу фасли тиллоии шеър,
Яъне, ки хазон чу асри тиллоии шеър.

Гӯянд, ки шеър ҳайрату афсун аст,
Тарёку чакида, нашъаю афюн аст,
Бо сӯзани хома мехалад дар раги ту,
Таъсиру асораташ туро дар хун аст.

Фаслест хазон, ки меҳргонаш гӯянд,
Сармояи соли деҳқонаш гӯянд.
Шоир ҳамаро ба вачд орад ин фасл,
Яъне, ки баҳори шоиронаш гӯянд.

Ҳарчанд ки фасли гарду дард аст хазон,
Яъне, ҳама сарду ҳама зард аст хазон,
Ҳар кас, ки шукуфтани туро дид, надид
Эй пахта, чу тирамоҳи мо фасли сафед.

Мардум ҳама сер аз обу нонат будӣ,
Аз лампаи барқ Каҳкашонат будӣ.
Эй Шӯравӣ, ҳаҷми хоси хушбахтии ман
Бо ҳаҷми замину осмонат будӣ.

Метарсам, агар шамоли Элок вазад,
Аз он нафақат сари дарахтон ҳам зад,
Ман тираки қоматии чусте будам,
Ў тираки қомати маро барҳам зад.

Дасте, ки маро табиати ман додаст,
Онро на ба мақсади гирифтан додаст.
Яъне, ки маро табиати волеям
Ин даст ҷафат барои додан додаст.

Ҳар шаҳр, ки ҳаст, аз садо лабрес аст,
Аз аҳли навою бенаво лабрес аст.
Бо ин ҳама, бингарӣ ту, аз ҳарф тихист²²,
Яъне, ки дар ин сару садо ҳарфе нест.

Ҷамъ аст Аҷам, чу моҳу анҷум ҷамъ аст,
Яъне, ки чу хӯшаҳои гандум ҷамъ аст.
Дар хирмани Моҳтоби Нашхаб ҳама шаб
Чун хайли ситора хайли мардум ҷамъ аст.

²² Шаҳр аз садо пур аст, вале аз суҳан тихӣ. Нодирпур.

Аҳром агар ниҳода фиръавн, чи ғам,
Аҳроми китобро барафроз ту ҳам,
Фиръавни қалам шавӣ, ки баъд аз мурдан
Нобуд нашавӣ ба мӯмиёии қалам.

Он ҷо, ки на ҷои туст, худро ҷо кун,
Меҳе шаву бе калид дарро во кун,
Гӯгирд агар намешавад, дар чашмат
Муште бизану шарорае пайдо кун.

Аз он найи «Маснавӣ», ки афғон дорад,
Қишлоқаки ман дусад найистон дорад.
Шабҳо ҳама аз шамоли Файзободаш
Дар ҳар лаби об найнавозон дорад.

Кас нест маро шинос аз чоаки²³ ту,
Эй халтаи дӯғ, ку маро чак-чаки ту?
Дар панҷаи дасти ман пари симурғ аст
Қишлоқаки модарӣ, пари мурғаки ту.

Бар мардуми Ориён касе тохта буд,
Танҳо на замин, сафедии пӯст рабуд.
Бас турку муғул намуди юнонӣ гирифт,
Ибрии ҳабаш фарангӣ шуд чашмкабуд.

²³ Шабовез, мурғи ҳақгӯяк.

Гулчинӣ равӣ агар ту, ҳар гуна бичин,
Ҳар гуна гули баҳор аз гуна бичин,
Аз гунаи дилфиреби гулгуна бичин,
Яъне, ки ту гул начин, ту чонона бичин.

Дар чанги ҷаҳон будам, маро тир накушт,
Дар дарраи Панҷшер як шер накушт,
Гуфтам, ки ҷароғак назанад абри ҳаво,
Нохост маро ҷароғаки ҷашми ту кушт.

Танҳо на баҳор фасли ишқ аст маро,
Танҳо на гулу шукуфаю хирмани моҳ,
Ман дар ҳама фасли сол ошиқ будам,
Эй беҳабар, ишқро на сол асту на моҳ.

Андоза гирифтаам бару болоят,
Бо бўса шумурдаам зи сар то поят,
Сад бўса баландии қадӣ яктоят,
Сӣ бўса миёни танги беҳамтоят.

Оҳуи бухорӣ ҷашми тӯрандаи ту,
Чун сарви баланд қомати чиндаи ту.
Сад шишаи синаро ба як гӯша бурид
Алмоси ду ҷашми тези бурандаи ту.

Ҳайф аст касе, ки дуда аз кулба начид,
Аз лаб-лаби чӯ бунафшаю ҳулба начид.
Сад ҳайфи ҷавонию ҷавоне, ки баҳор
Аз кӯчаи ӯ гузашту маҳбуба начид.

Чун лаб ба лабе ниҳодай, дер магир,
Лаб аз лаби хушгвор носер магир.
Аз ҳар даҳане, ки бўса мегирӣ ту,
Ќуз бўсаи лабсӯзи нафасгир магир.

Мисле, ки чанори сурх аз мис будаст,
Олуболу биринчи холис будаст.
Тиллоӣ шуд аз хазон сафедору касе
Ин манзараро надид, беҳис будаст.

Хезед, ба хона меҳмон омадааст,
Меҳмони азизи хонадон омадааст,
Арвоҳаки²⁴ холдораки хоҳари ман
Бар хонаи мо аз осмон омадааст.

Ман коргари сиёҳкори каламам,
Аз санги зуғол рангубори каламам.
Гуфтанд маро, ки корпартой кун,
Ман гушнанишинӣ мекунам аз аламам.

²⁴ Шапараке, ки «арвоҳак» -аш мегӯянд.

ГУЛЧЎШ

Биё, гул, аз лабат серам кун охир,
Лабатро лаъли Помирам кун охир.
Биё, аз бўсаи танги нафасгир
Нафастирам, нафасгирам кун охир.

Ба гулшан шеъри булбулро ниғаҳ кун,
Дар оби чӯй ғул-ғулро ниғаҳ кун.
Замони шуълаи оташ гузаштаст,
Замони шуълаи гулро ниғаҳ кун.

Хазон зарду хазон гарду хазон дард,
Хазон гарду хазон дарду хазон зард,
Пур аз тобу таб, аммо беҳарорат,
Ҳама оташ, валекин оташи сард.

Дилам решу дилам решу дилам реш,
Ки беш аз кишти саҳро медамад риш.
Ба чои гандуми сабзи баҳорӣ
Ба рафти бод мурғак меравад риш.

Худам бо худ чу бо ҳамто нишинам,
Аз он бартар, ки беҳамто нишинам.
Намегӯям, ки ман беҳамнишинам,
Худам бо худ накӯтар менишинам.

Манеҳ кӯрона по дар рахнаи мӯр,
Ҳазар аз лашкари берахнаи мӯр,
Ки дар пой ту мепечад чу чилбур,
Ки мебандад ду поятро силахшӯр.

Туро фасли баҳорон додам аз даст,
Миёнамро ғами марги ту бишкаст.
Яхистони зимистон хуштар аз он
Гулистони ғамангези ғамистон.

Гуле беном дар саҳро бимирад,
Чи ҷондоре, ки нопайдо бимирад.
Ниҳон дар пардаи шарму хиҷолат
Ҳазорон ишк дар дилҳо бимирад.

Ду мижгонро, ки бар ҳам мезанад ёр,
Маро якбора барҳам мезанад ёр.
Ба рӯяш бингарам, месурҳад аз шарм,
Ба ранги лола шабнам мезанад ёр.

Ало, сағ бошу дар мулки Фаранг бош,
Намекӯбад туро афрангӣ бо пош,
Наменоӣ ту аз дасти фарангӣ,
Намемонӣ ту аз афрангӣ беош.

Ду-се рӯз аст гармогармии ишқ,
Ду-се рӯзи дигар аз гармии ишқ,
Ҳамин аст он чи ҳаст аз зиндагонӣ,
Дигар чӣ зинда монӣ, чӣ намонӣ.

Намози шомӣ боғони Душанбе –
Сияҳбозори зоғони Душанбе,
Гаҳе тӯрида, гаҳ биншаста анбӯҳ
Душанбе аз калоғони Душанбе.

Ба ҳар гарду ғубори раҳгузоре
Макун беҳурматӣ, камъятиборӣ,
Ки гарде, бингарӣ, гардида марде,
Ғуборе, бингарӣ, гардад мазоре.

Думашро бодбезак карда товус,
Таманно мекунад аз ишқи ҳамчинс,
Дилам гум мезанад, бинам, ки гове
Ба пешонии гове мезанад лес.

Хазон рангу хазон рангу хазон ранг,
Набинӣ дар замин як нукта беранг.
Хазон нуру хазон нуру хазон нур,
Набинӣ дар ҳаво як нукта бенур.

Яке хунро ба оташ метавон шуст,
Яке хунро ба он обе, ки дар чӯ-ст,
Вале хуни қаламро кас нашӯяд
Ба обу оташ аз сеҳре, ки дар ўст.

Чи бок аз сӯхтори пуршароре,
Агар сӯзад, бисӯзад бешазоре.
Нигар бар оташи сарди хазонрез,
Бувад сӯзандатар аз оташи тез.

Аё қишлоқи ман, расми ту некуст,
Надидам буду нобуди туро руст,
Парастуяи шарики кулбаи ту,
Сафи мӯрат шарики хирмани туст.

Дарахти сабз будам кунчи беша,
Тарошиданд маро бо зарби теша,
Тарошиданд, то қалён бисозанд,
Ки оташ дар сарам бошад ҳамеша.²⁵

²⁵ Ин дубайтӣ аз ман нест, вале ҳайф аст, ки дар китоби ман набошад.

ФЕҲРИСТ

«Лолаи сиёҳ»	3
Ачамро чамъ Наврӯзи Аҷам кард.....	4
Мекашад моро дарӣ аз ҳар даре	5
Сталин	7
Мамлакатро Мамлакат машҳур кард	9
Сталин ва Сталинобод.....	11
Қишлоқи тиллоӣ.....	13
Мардикорон, бо шумоям ман	15
Америка	18
Демарш.....	19
Сионизм	21
Ба хун ранг аст сангистони афғон	22
Ҳақиқат ва дурӯғ	23
Ҳаёти рӯзмарраи коргари маъмулӣ дар чамъияти капиталистӣ	24
Гилеро гул кунад дасти хитойӣ	25
Чуз ба номи Ленинобод ман наменозам	26
Дар пот напӯш, дар сарат пуш	28
Хандаҳои амрикоӣ	28
Тобути Искандари Мақдунӣ	29
Қалъаи Золи Зар	30
Душманҳои хонагӣ	30
Ало шаҳри ҷавонӣ, шаҳри ҷонӣ	31
Ватан	33
Шоиронро масупоред набӯсида ба хок.....	35
Роҳи оҳан	37
Ман солхӯрӣ мекунаму сол маро хӯрд	38
Олучаи латтадор буд модари ман.....	39
Дар зонуи коғазбед	40
Шаби файзобод	41

Чашми ту бадахшонӣ.....	42
Аз шаршараи мӯят менӯшаму менӯшам.....	43
Дарё, дарё.....	44
Борон	45
Дупайкар	46
Тараддуи наврӯзӣ.....	47
Бадахшон чатри симини замин аст	48
Хазонӣ	49
Кӯҳи лолагардан.....	50
Соядасте ба президенти ҷумҳурӣ муҳтарам Эмомали Раҳмон	51
Зи бебаргӣ чи парво.....	51
Шаҳри бегардо	51
Коғазбед	52
Чашми бадахшонӣ	52
Обу ҳавои Сиэтл.....	52
Ду абрӯ – «свастика» -и ориёӣ	53
Ғанимат	53
Америка	54
Тиранмоҳи ҷангали Рус	54
Зани эронӣ акс мегирад	54
Дар оромгоҳи устод Мирсаид Миршакар	55
Ба гӯри Ахавони Солис, ки ниҳон дар барги хазонаш дида будам.....	55
Оина.....	55
Исфакон	56
Ҳақиқат	56
Вақти хурӯсхон	56
Дар лаби укёнуи Ором.....	57
Ҷомаи сатторӣ	57
Шафақи ранг.....	57
Эпиграф ба шеърӣ «Чорчашма»	58
Чехрасозӣ.....	58

Дори Восе	58
Чанубу Шарқ намебуд.....	58
Чизе аз ночизе	59
Ба ҷои некролог	59
Баргрезон	59
Сангнависи Ҳикмат Ризо	59
Соядасте барои ҳайкалтарош.....	60
Зимистон	60
Тӯфон дарав кард	60
Мизони абрӯ	60
Теғ.....	61
Шустушӯ ба забон.....	61
Кучаҳои сангфарш аз сангпушт	61
Аз беҳи гӯшат рӯяд сияҳгӯш.....	62
Ишқи кӯдакӣ.....	62
Бараҳнағӣ	62
Дар кӯчаи бенавой	63
Сӯгвораи гесӯ	63
Бӯсаи зан	63
Дили Муаззама	63
Ҷои ман	64
Шеър.....	64
Соядасте ба «Фарҳанги забони тоҷикӣ».....	64
Байт.....	65
Чорпора	66
Гулҷӯш	79

Бозор Собир

ЛОЛАИ СИЁҲ

(маҷмӯаи шеърҳо)

Black Tulip

Copyright © 2013 Bozor Sobir

All rights reserved.

ISBN 978-99947-2-321-8

Мухаррири ороиш Ромиш Шералӣ
Мухаррири саҳифабандӣ Меҳрӣ Саидова
Ҳуруфчини компютерӣ Рухсора Низомӣ

Ба матбаа 02.09.2013 супорида шуд.
Чопаш 10.09.2013 ба имзо расид. Андоза 60x84 1/16.
Қузъи чопӣ 5,5. Адади нашр 2000 нусха.

Муассисаи нашриявии «Адиб»-и
Вазорати фарҳанги Ҷумҳурии Тоҷикистон
734018, ш. Душанбе, кӯчаи Н.Қаробоев 17 а

Дар матбааи ҶДММ «Эр-граф» ба таъъ расидааст.
734036, ш. Душанбе, кӯчаи Р.Набиев, 218.

Умре ҳама машқи шеър кардам охир,
Аз модари худ касе наомад шоир.
Ин дафтари ман сиёҳмашқ аст агар,
Гулдастани лолаи сиёҳаш бинигар.

